A szobor, amely nem roppant szét

– Azokra emlékezünk ma, akiket egy totalitárius rendszer megnyomorított, akiknek életét, egzisztenciáját, vagyonát elrabolta. Ez a rendszer olyan sebeket ejtett a magyar társadalmon, amelyek máig nem gyógyultak be.

Huszár G. Lőrinc plébános atya vezette be ekképpen a gondolatait február 25-én, a Kommunizmus Áldozatainak Emléknapján a Zirci Ciszterci Apátság Látogatóközpontjának gobelin-termében. Az egyházi vezető leszögezte: nem politizálni kíván, csak együttgondolkodásra hívja a hallgatóságot. Először is arra hívta fel a figyelmet: a kommunizmus haladó, előremutató eszmeként határozta meg magát, amely meghirdette a társadalmi egyenlőséget az addig elnyomottnak mondott osztályok, csoportok felszabadulását. Aztán miután levonult a történelem küzdőteréről, száz millió halottat hagyott maga után. Ennek ellenére sajnos sokan még ma is haladó eszmét látnak benne – tette hozzá.

Huszár G. Lőrinc plébános atya mondott emlékező beszédet a Kommunizmus Áldozatainak Emléknapján

A rendszer hazugságokra épült, a kommunizmus magának tulajdonított olyan vívmányokat, amelyek a Horthy-korszakra vezethetők vissza. Ilyen volt például a nyolc osztályos iskola, amelyet már egy 1941-ben meghozott törvény megteremtett. Vagy a társadalombiztosítás, beleértve a nyugdíj-rendszert is, amely szintén nem a „népi demokrácia” szülötte, mert már a harmincas években fokozatos törekvés volt arra, hogy minden állampolgárra kiterjedjen. Dunaújvárost – a volt Sztálinvárost – pedig szintén a két háború között tervezték felépíteni, a dunai vasmű tervei a húszas években készültek el. A gazdaság olyannyira visszaesett, hogy mutatói a hatvanas évek végén érték el a harmincas évek szintjét, gyakorlatilag harminc évet visszaestünk – sorolta a tényeket a megemlékezés szónoka.

Az asztalon gyertyafény világított meg egy Mária-szobrot. Lőrinc atya elmondta, ezzel nem az a célja, hogy erősen katolikus jelleget adjon az emlékezésnek: a szobornak története van, jelkép, amely hordoz magában valamit. A Mária-szobor valaha a szerzetesnővérek által fenntartott zirci Leányiskolában volt. Az 1948-as államosításkor, amikor az intézményből kitették az apácákat és a vallásosság jelképeit, egy ávós rálőtt erre a szoborra. A szobor – bár gipszből készült – nem roppant szét. Nemrégiben restaurálták, és a mai napig benne van a lövedék és az a darab, amit a lövedék beszakított.

A Mária-szobor magában hordozza a lövedéket, de áll és nem roppant szét

A plébános atya párhuzamot vont a szobor története és a totalitárius rendszer között. Mint azt elmondta, a kommunizmus is sok sebet ejtett, mégis túl vagyunk rajta. „Szétzilálta nemzetünk életét, de mégiscsak vagyunk. Ez a nap arra is kötelez minket, hogy számba vegyük az áldozatokat és fejet hajtsunk az emlékük előtt” – hangsúlyozta, majd sorolta a döbbenetes számadatokat: 600 000 embert hurcoltak el a Szovjetunióba kényszermunkára, azaz málenkij robotra. Arról a vidékről, ahonnan ő származik, például a tulajdonnév volt a válogatási alap: azokat vitték el, akiknek r betűvel végződött a családi nevük. 1946-tól ’56-ig egy millió ember ellen indítottak eljárást Magyarországon, több tízezret bebörtönöztek, száz körül volt a kivégzettek száma. Az internáló táborokban 25 000 ember fordult meg. Százezreket nyilvánítottak osztályidegennek, akik kuláklistára kerültek. 1956 után közel 400 személyt végeztek ki, és 21 000 embert börtönöztek be. Az embervesztességek közé kell számítani az 1946 és 1948 között mindenétől megfosztott és erőszakosan kitelepített németséget, valamint azt a 200 000, főként fiatalt, akik az ötvenhatos események kapcsán disszidáltak hazánkból.

A kommunizmus áldozatainak emlékére Szakos Csaba evangélikus lelkész mondott áldást

A plébános atya végül arra hívta fel a figyelmet: nem szabad felejteni, de meg kell bocsátani. Szükség van egy nemzeti szintű kiengesztelődésre ahhoz, hogy végre begyógyuljanak a sebek.

A szervező Zirci Országzászló Alapítvány részéről *Egervölgyi Dezső* köszöntötte a megjelenteket, szavalatával közreműködött *Detre Csongor*. Az emlékezők zárásként együtt énekelték a Himnuszt.

Kelemen Gábor